

מטה ארצי / אגף התנועה
מחלקת התנועה
טל: 03-9602607
פקס: 03-9602607
בית דגן,
12.07.00
עא/ 0101 - 091-16641

אל:

(לוח תפוצה נוהלי מת"ן)

הנדון: נוהל מת"ן 02.231.02 – הטפול בנהג שכוסר נהיגתו לקוי
סימוכין: עא/ 0101 - 022/3014 מ – 14.3.93

1. רצ"ב הנוהל שבנדון אשר מחליף את הנוהל הקיים (02.232.13). מסמך זה מבטל את הנוהל הקודם שהופץ לכם במסמך שבסימוכין. מספרו של הנוהל הנו מהסדרה החדשה.
2. השינויים העיקריים בנוהל מעודכן זה הינם כדלקמן:
 - א. הרחבת סמכות קצין משטרה להפנות נהג למכון הרפואי לבטיחות בדרכים (להלן – המרב"ד), באופן שהסמכות חלה גם כשמדובר בעבירה מהתוספת הרביעית לפקודת התעבורה בלי כל קשר להתרחשות תאונת דרכים.
 - ב. רשימת הקריטריונים, שבמסגרתה מפעיל הקצין את שיקול דעתו להפניית נהג למרב"ד, שונתה במעט.
3. **הנוהל מתייחס לעבודת הסיירים והבוחנים** ולכן יש להעביר תוכן נוהל זה לידיעת כל השוטרים הנוגעים בדבר ולתייקו באוגדן קובץ נהלים של אגף התנועה, כרך ב'.
4. בתאריך מרץ 2002 הוכנסו שינויי ניסוח.

בברכה,

משה בן-זיקרי, נצ"מ
ר' מת"ן

עמוד מספר	קבוצת הנוהל: תעבורה	הנושא: כושר בנהיגה	היחידה המוציאה הנוהל: את"ן / מת"ן
1	תחולה: 12/00	מספר הנוהל: 02.231.02	שם הנוהל: הטיפול בנהג שכושר נהיגתו לקוי

1. כללי

- א. לרשות הרישוי סמכות להתלות רשיונו של אדם מטעמי בטיחות התנועה עד שיעבור בחינות ובדיקה רפואית במכון הרפואי לבטיחות בדרכים בת"א, (להלן - המרב"ד). – (סעיף 52 (א) לפקודת התעבורה).
- ב. לרשות הרישוי סמכות להתלות רשיונו של נהג אשר הינו בעל כושר נהיגה לקוי או אם הינו פרוע או מופרע (סעיפים 51, 56 לפקודת התעבורה).
- ג. לרשות הרישוי סמכות לזמן בכל עת בעל רשיון נהיגה לבדיקה רפואית, לרבות בדיקת כושר ולהורות על הפקדת רשיון נהיגה עד לסיום הברור והבדיקה (תקנות 212 (א), 212 א' לתקנות תעבורה).
- ד. חובה על בעל רשיון נהיגה לדווח מיידית לרשות הרישוי על מחלת לב ועל מוגבלות במערכת העצבים או הראיה או השמיעה תוך 15 יום על כל שינוי אחר שהוא בידיעתו (תקנות 10 ו-13 (ב) לתקנות התעבורה).
- ה. לרשות הרישוי סמכות להתנות תנאים ברשיון הנהיגה, כגון: נהיגה עם משקפיים, נהיגה עם מיכשור עזר (תקנה 4 לתקנות התעבורה).
- ו. לקצין משטרה שדרגתו אינה פחותה מדרגת מפקח, סמכות להזמין בעל רשיון נהיגה לבדיקות רפואיות במרב"ד ובלבד שההזמנה כאמור תבוא עקב השימוש בסמכויותיו לפי סעיף 47 (ב) ו- (ג) לפקודת התעבורה דהיינו, הפניה למרב"ד עקב מתן פסילה מנהלית בשל אחריות בגרימת תאונה קטלנית או תאונה בה נגרמה חבלה או נזק לרכוש או בצוע עבירה מהתוספת הרביעית לעיני השוטר. סמכות זו קבועה בפקודת התעבורה בהודעה בדבר אצילת סמכויות.
- ז. זימון ישיר למרב"ד יעשה רק אם נעשה שימוש בסמכות הפסילה כאמור ותוך ציון מפורט של עילת ההפניה דהיינו, התייחסות לאחריות הנהג בגרימת תאונת הדרכים או התייחסות לכך שמדובר בעבירה מהתוספת הרביעית וכן התייחסות לאחת מהעילות כמפורט בסעיף 4 להלן. זימון בנסיבות אחרות יעשה דרך משרדי הרישוי המחוזיים תוך ציון מפורט של הנסיבות שנקחו בחשבון במסגרת ההפניה.
- ח. לפי תקנה 193 א' מוסמך המכון לקבל הרשעות תעבורתיות ומב"ד של נהג לצורך עריכת בדיקות רפואיות.

עמוד מספר	קבוצת הנוהל: תעבורה	הנושא: כושר בנהיגה	היחידה המוציאה הנוהל: את"ן / מת"ן
2	תחולה: 12/00	מספר הנוהל: 02.231.02	שם הנוהל: הטיפול בנהג שכושר נהיגתו לקוי

2. המטרה

- א. לקבוע דרך טיפול אחידה בנושא הפנית נהגים למכון הרפואי.
- ב. לקבוע דרך טיפול אחידה בנושא דווח למשרד התחבורה – משרדי הרישוי המחוזיים (לממונה על נהיגה ורכב) לגבי אותם נהגים שאין סמכות לזמנם למכון הרפואי לבטיחות בדרכים.

3. השיטה

- א. אירעה תאונת דרכים או עבר נהג לעיני שוטר עבירה מהתוספת הרביעית לפקודת התעבורה ובגין כך נפסל הנהג ולקצין הפוסל יסוד סביר יש להניח כי מצב בריאותו ו/או כושר נהיגתו של הנפסל עלול להשפיע על בטיחות התנועה יפנהו למרב"ד.
- ב. הפניית הנפסל תעשה על גבי טופס מ-4224, כאשר העתק מההפניה ישמר בתיק החקירה למעקב. כ"כ תרשם ההפניה בפנקס הפסילות בעמודת ההערות (תאריך ההפניה ותאריך התשובה). יש להקפיד על מילוי כל הפרטים המצויינים בטופס תוך מתן תשומת הלב שהסמכות היא רק לקצין משטרה בדרגת מפקח לפחות.
- ג. על הרמת"ד (בת"א וי-ם קצין הבוחנים)לבדוק אחת לשלושה חודשים את פנקס הפסילות. לא נתקבלה תשובה מהמרב"ד – תשלח אליו תזכורת. התקבלה תשובה – יש לתייקה בתיק החקירה. בכל מקרה אין לעכב העברת תיק החקירה לפרקליטות/ לתביעות בשל עיכוב בקבלת התשובה.
- ד. בכל מקרה אחר, בו אין סמכות לקצין משטרה לזמן נהג למרב"ד, ואולם נמצא כי המשך נהיגתו של נהג מסוכנת, ידווח על כך במכתב רגיל לממונה על נהיגה ורכב במשרד הרישוי המחוזי במקום מגוריו של הנהג. במכתב יצויינו פרטי האירוע בגינו נשלח המכתב.
- ה. בכל מקרה בו מופנה ניפסל למרב"ד, יצורפו הרשעותיו התעבורתיות והפליליות (תקנה 193 א' לתקנות התעבורה).

עמוד מספר	קבוצת הנוהל: תעבורה	הנושא: כושר בנהיגה	היחידה המוציאה הנוהל: את"ן / מת"ן
3	תחולה: 12/00	מספר הנוהל: 02.231.02	שם הנוהל: הטיפול בנהג שכושר נהיגתו לקוי

5. קריטריונים לזימון בעל רשיון נהיגה למכון הרפואי לבטיחות בדרכים

א. שימוש בסמכות קצין משטרה להפניה למרב"ד כאמור לעיל יעשה במסגרת הפעלת שיקול דעתו - יסוד סביר להניח כי כושר נהיגתו של הנהג לקוי. לעניין זה נקבעו קריטריונים שרק בהתקיים אחד מהם יופנה הנהג למרב"ד.
להלן הקריטריונים:

1. שמיעה לקויה – רק בנוגע לבעלי רשיון רכב ציבורי, רכב בטחון ומסיע ילדים.
 2. נכות העלולה למנוע מבעל הרשיון שליטה ברכב ורשיון הנהיגה שלו לא הוגבל בהתאם לכך. במקרה זה יש לבדוק באם קיימת התאמה בין תנאי הרשיון לרכב לבין הרכב בו נהג.
 3. נסיבות המקרה מצביעות על נהג מסוכן המאבד שליטה ברכב כתוצאה ממחלה כלשהי או איבוד הכרה פתאומי. (כגון: מחלות לב, מוגבלות במערכת העצבים, מחלת נפילה, מחלת פרקינסון או מוגבלות במערכת העצמות) או מחלות שעל פי דווח הנהג גרמו לתאונה.
 4. מצב נפשי או מצב פיזי לקוי שעל פי התרשמות מהתנהגות הנהג או עפ"י מידע (כגון: אלכוהליסט או נרקומן) נראה שקיים אבדן שיפוט המציאות.
- ב. בכל מקרה אחר שיש חשד לכושר נהיגה לקוי אשר אינו נופל בגדר אחד הקריטריונים הנ"ל יש לדווח למשרד הרישוי המחוזי הנוגע בדבר. (לפי מקום מגוריו של הנהג).
- ג. בכל מקרה של חשד לראיה לקויה יש להפנות את הנהג למשרד הרישוי ולא למרב"ד, שכן התקנות לגבי הראיה מגדירות במפורש את כושר הראיה הנדרש לנהיגה בכל סוג רכב.
- ד. בכל מקרה של התלבטות לגבי הקריטריונים להפניית נהג, ניתן להתייעץ עם רופא מהמרב"ד.

הנוהל עודכן על ידי רפ"ק אירית מור- קמ"ד תביעות